

לְבַא אַ מִיּוֹ פִּי־מֵהַלְלוֹת יוֹסֵף הַלֵּלֶּה יִחַ סַמָּג עֲשׂוֹן נֶבֶט טוֹשֵׁעַ אֲהִי־עֵינֵי קִסְטָט סַטְפִּי כִּי־בַּז אֲ מִיּוֹ שֶׁסְ הַלֵּלֶה יוֹ טוֹשֵׁעַ שֶׁסְ בַּהֲגִיִּים־בִּי־בֹא אֲ מִיּוֹ שֶׁסְ טוֹשֵׁעַ שֶׁסְ סַטְפִּי וְדִבְכֵר מַלְיָה סַטְפִּי לֹא וְכִפְיוֹשׁ סַדֵּר חֲלָלָה סַטְפִּי נֶד־בֹּבֶד אֲ מִיּוֹ שֶׁסְ טוֹשֵׁעַ שֶׁסְ בַּהֲלֹמֹת חֲלָלָה סַטְפִּי כִּי וְהַגְהִיִּים־בִּי־בֹבֶד אֲ מִיּוֹ שֶׁסְ הַלֵּלֶה כִּי־בֹבֶד אֲ מִיּוֹ פִּטְיוֹן מֵהַלְלוֹת טוֹמַתֵּם זָרַעֲתֵם הַלֵּלֶה כִּי טוֹמַת עֲשׂוֹן לֹט־בֹּבֶד אֲ מִיּוֹ שֶׁסְ פִּי־גִי־הַלֵּלֶה דִּי סַמָּג עֲשׂוֹן לֹט־כִּלְתִּי:

תוספות ישנים

שאיין לו עקב פריש"י שול"ח וקסט דמתן במתנת כלס (פכ"ו מ"ד) נגי (ממעל) [מגל] נפקט עקבו טעל טומטו וא"כ מה עקב ומה טומט. ועוד דכתיב ודו אחזק עקבך בשל והסם לאו שול"ח הוא. ועוד דלמתי' נתקנת נדה (טו) רלמח דס עקבה טמח משוס דקלף ונשח התורפה (סס טג) ונשח לא שייך לפרש שול"ח לכ"י לר"מ דהוא ששול"ח:

תוס' חד מקמאי

אמר רבה הלכתא אחד סנדל המוסגר וא' סנדל המוחלט וא' של עבודת כוכבים (חליצה כשרה) ושל עיר הנהרות ושל וקן העשוי לפי כבודו לא תחלוץ ואם חלוץ חליצה פסולת. פי' של עבודת כוכבים מיירי בעבודת כוכבים של עובר כוכבים דאית ליה תקנתא בביטול ולא מוכת שיעוריה דאי משוס דאסורה בהנאה מצוה לאו ליהנות נהנו. אבל בעבודת כוכבים בישראל דלית לה תקנה בביטול הוי' כעיר הנהרות דכחתי' מכתת שיעוריה ואם חליצה חליצה פסולה וגבי לולב של עבודת כוכבים גמי הוי' חכ"י. כיון דחלוץ ביה לאו עבודת כוכבים דישיראל ואבאי חלי' כשרה ואפשר שלא נתכוון ליהנות בה אלא לחלוץ א"כ בסנדל של משמשי עבודת כוכבים דקיל' עובר כוכבים בטל עבודת כוכבים בטל משמשיה ויכין דעבודת כוכבים ביד עובר כוכבים היא אע"פ שהמשמשין ביד ישראל אם בטל הנוכר כוכבים היע"ז משמשיה גמי ביטלי והא דקתני של תקיבות עבודת כוכבים חליצה פסולה מיירי שנקצפו מחלילה לכן דהוי' ככחטיה שהיא כעין פנים אבל אם לא נקצפו מתחלה לכן כיון דלאו כעין פנים הוא לא מתסר משוס תקיבות עבודת כוכבים והכי איתא במס' ע"ז פ' ר' ישמעאל דתקירות עב"ים לא מתסר כי אם שהיה כעין פנים ששבר מקל לפניה:

ת"כ נעל מ"ב. אע"ג דרשנין ליה לעיל דלא ימנח תחש אין מידי אחרינא לא שקולים הם ויצאו שניהם וא"ת והיכי דרשנין הנך דרשות מנעל הא אינטריך לגופיה שריך לקרוח חלוץ הנעל ויש לומר דרשנין שפיר ממה שריך לקרות דה"ג דרשנין במתניתין (לקמן דף קד): מנכה עיכובא אע"ג שהוא עיקר קריאה: **שאיין חופה את רוב' הרגל**. אבל הכא לא סגי בשמיטת רוב עקב דליון קרוי מנעל אלא כשחופה רוב הרגל אבל לענין חליצה סגי בשמיטת רוב העקב כדאמר לעיל (דף קב). דחשיב שפיר גילוי כרעיה דכתיב:

המסוליים. שם סנדל אחד כן דאמר

ר' יהושע בן לוי נפק בסוליים בלילי לומח רבה ואמרינן נמי (מדרש רבה ש"ה) מה שעשתה חכמה עטורה לראשה עשתה ענוה עקב לסוליימא דכתיב ראשית חכמה ירלח ה' וכתיב עקב ענוה ירלח ה' וגו' והא דלמחר במדרש (סס) ג' דזרס שקולים זה כזה חכמה ירלח ענוה אר"י דשקולים היינו דהא בלא הא לא סגי אבל ענוה גדולה מכולן: **בממא מאחוריו**. פי' אם נגע בנגע מאחוריו של בית ומייהו מספקא לר"י בצית מוסגר אם נגע בנגע שמתוכו בלא ביהא אי חשיב כאחוריו דמוחלט דמטמא בנגיעה או שמא גרע ומתוכו דמוסגר היינו שנכנס כולו לצית כדפירש בקונטרס ונתי' דריש כנגע נראה לי בצית מתוכו מטמא ואין מטמא מאחוריו והאי קרא במוסגר כתיב משמע שדורש דנגע הנוול בתוך הצית מטמא ולא הנוול מאחוריו:

כיון שנכנס רובו לבית טהור

במאתו. אמר ר"י אע"פ שלא ישב שם אלא כשכניסה והוליא טמא ואע"ג דמתן ומיימין לה שפיר קמח דקידושין (דף נג:) טמא עובר תחת האילן וטהור יושב טהור היינו דוקא גבי אילן שאין שם מחילות צעינן שיהא יושב דכתיב דדד ישב אבל בצית דאיכא מחילות כליניו יושב תחתיו הטמא ומטמא הצית ואם תלמך דהכא משמע דמזורע מטמא בזהל וזרש מכתת כלס (פ"ח מ"ד) אמר למעלה מהן מת שמטמא בזהל מה שאין כולן מטמאין והסם לעיל חשיב מזורע בדהיי' ואמר רבינו תחת האילן מטמא בזהל כל מה שמתת האילן ועוד דמת חמור שמטמא אפי' מה שצית אחר אם יש בו חלוץ פותח טפה מה שאין כן במזורע דליון מטמא אלא בצית שנכנס בו דכתיב והבא אל הצית:

סנדל ש' עבודת כוכבים א' תחלוץ.

פי' בקונט' דמיי' צעזות כוכבים של עובד כוכבים וקודם ציטול דכיון דראוי לנטול לא מכתת שיעוריה אף על פי שלא נתצטל

תחלוץ ואם חליצה

צרגליו כשמשעיין אותו ממקום למקום: **חליצה כשרה**. מוחלט כדלמחן שחפלו צשעת שריפה קרוי צגד ולא מילף הוא אלא גילוי מילתא בעלמא הוא ושל עבודת כוכבים נמי הואיל להילוכא עבד ומשמשי עבודת כוכבים לאו לשריפה קיימי דאית להו תקנתא צציטול' וא' משוס חיסור הנאה חליצה לאו הנאה היא דמנחות לאו ליהנות ניתנו: **של תקרובת עבודת כוכבים**. שהקריבו ומסרוהו לפניו לשם דורון וקוץ' (ע"ז דף ג.) תקרובת עבודת כוכבים אין לה ציטול ועולמית דליתקש למת דכתיב [מהלס קן] ויחללו זכמי מתיס הלכך לית ליה תקנתא וכתומי מיכתת שיעורא: ושל

רעה היא. שגוואים הרשעים וקצה נפש לדיק בהנחתן הלכך לאו הנאה היא: **שמה דעבודה כוכבים**. למה גנבת את אלהי הנפחת (ל): **נעל מ"מ**. חלוץ הנעל: **פרט לסנדל המסוליים**. הנפחת שאין לו עקב שול"ח. לישנא אחרינא על שם מקומו נקרא מסוליים לשון מור"י: **הז ליה סנדלך**. ליכס ומחלוץ צו: **היצי ליה דשמאלא**. במתכוין עבד דלא צריח ליה לאבי דסנדל שאין שלו מותר לכתחלה: **אמר ליה**. רב יוסף אימר דלמור רבין צמתימין צשל שמאל צימין חליצתה כשרה דיעבד לכתחלה מי אמור: **הז ליה ואקני ליה**. שיהא שלו צמתימ: **סנדל של עז**. דקתמי מתי' חליצתה כשרה מני: **רבי מאיר היא**. דלמך קצ הקיטע נעל הוא לנחת צו צשצת: **סנדל המוסגר**. שפרחה צו הצרעת לא מחלוץ צו צימי הסגרו דלא לימי למיעבד צמוחלט: **ואם חללה חליצתה כשרה**. דלאו צו שריפה הוא ושיעוריה קאי: **מוחלט חליצתה פסולה**. דלשריפה קאי ואין שיעורא צעינן חופה את רוב רגליו והאי כתומי מיכתת שיעוריה:

מטמא מטוכו (א). צנגע ואע"ג דלא נכנס גופו לתוכו דלהוי טמא משוס צא אל הצית) אם נגע בכותל מטמא: **והמוחלט**. מטמא אף מאחוריו: **מטמאין צביאה**. אם נכנס דרך ביהא כיון שנכנס רובו לתוכו טמא משוס והבא אל הצית. ומקראי נפקא לן צמורת כתיבס (ט) דמוסגר מטמא מתוכו ולא מן אחוריו ובמוחלט כתיב טמא הוא' הסוף לו טומאה אחרת לומר לך שטמא מאחוריו: **מטליס**. צגד המנוגע: **שגש על שגש**. הוי צגד דחוי לעניים: **שאין צה כוים**. שחוטט דק: **כיון שנכנס רוצה לציט טמאסו**. טימאה את כל כלי הצית דמזורע מטמא צביאה וכן צגד ואכן המנוגעת כולן מטמאסם צבאלו והא כיון דעל רוצה ככולה דמיא: **מאי לאו מוחלט**. ואפילו הכי אמרת שדי מיעוטא צמר רוצה והוה ליה כמחן דעיילא כולה ואי כמחן דמכתתא דמיא זיל צמר מה דעייל ואין צבית ג' על ג' הוי צה כמה זיפס. ואין כן אלא ג' על ג' אלא שחוטט עצה ליון שנכנס הימנה כות צבית טימאחו ואע"פ שאין כאן צגד דהא לא על רוצה: **אי אמרס צשלמא מוחלט**. היינו דמטמא צבית אפילו אין כאן צגד שלש על שלש משוס דמוחלט איתקש למת ומת מטמא צבית והיכא איתקש דכתיב אל נא תהי כמת) שמרס מוסגרת הו'י וקאמר ליה אהרן למשה אל נא תחלט שלא מהא כמת: הכי גרסי' אלא שאני הסם נו'. ולעולם צמוחלט ומשוס הכי שדינן מיעוטא צמר רוצה לענין טומאה ולא אמרי' כמחן דמכתת דמי דכתיב ושרך: **וליגמר מייס**. לענין חליצה להיות חשוד שלס: **איסורא מטומאה לא גמרינן**. שהלכות טומאה מדוש הוא: **של עבודה כוכבים**. שנועלים אותו לללס

גילוי הש"ס

רש"י ד"ה חליצתה כשרה. ואי משוס חיסור הטמא. פי' ערפינ כ"ע ט"ז מדה"א ט"פ:

הגהות הב"ח

(א) גמי' והמוחלט מטוכו ומחוריו: (ב) שם אמתי' איתקש למת אלא שאני: (ג) רש"י ד"ה מטמא מטוכו. מ"ז גי' אחרת צרש"י מטמא מתוכו דבר שכוילו לתוכו אפילו לא נכנס דרך ביהא כיון הנכנס לבית המנוגע דרך אחוריו דקיל' בשבועות דאין זו ביהא אפי' נכנס כולו חוץ ממוטמו אבל אם נכנס כולו מיהא טמא דכתיב ולא יטמא כל אשר בבית וכ"ש אם נכנס דרך ביהא דהוי טמא משוס בא אל הבית והמוחלט מטמא אף מאחוריו במגע אם נגע בבית טמא עד כאן:

לעזי רש"י

שול"ח. סוליה.

מוסף רש"י

אלא טוב אמאי לא. אמאי מוחר ליה שלא לזכר עמו (דיר' ב"ג). בשעה שבא נחש על חזה. כשמתן לה ענה לאטול מן לעל גדול שאין יכול להלון קסגר לאו מנעל הוא הואיל

(א) שנת קמו. ע"ז כב; (ב) קדושין ד. א שנת סה; (ד) נגעים פ"ג מ"ה; (ה) [מוספתא דנגעים פ"ו]; (ו) [דגרים כה]; (ז) [לעל קא]; (ח) [ויחל ד]; (ט) [מזורע סוף פדק ד]; (י) [ויקרא ד]; (יא) [במדבר יב]; (יב) [סדפ"ר ליתא למיתב צשמית רוב אלא איתא כרוז עקב]; (יג) [וי"ע מוס' ע"ז כ: ד"ה ענה];

תורה אור השלם

1. והבא אלהים אל לכן הארמי בחילם חלוקה ואמר לו השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע: בראשית לא כד ונגשה יבמות אליו לענין הקנים חלוקה נעלו מעל גדלו חלוקה בפניו וענתה ואמרה ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית אדויו. דברים כה ט' 2. והבא אל הבית כל ימי הקשרי אחר ויטא עד הקרב: ויקרא יד טו 3. ונתן את הברית את אבניו ואת עציץ ואת כל עפר הבית והוציא אל מחוץ לעיר אל מקום קטא: ויקרא יד מה 4. וישוף את הדבן או את השתי או את הערב בצמר או בפשתים או את כל כלי הקוץ אשר יקח בו הקעו כי צרעת ממארת הוא פאש תשרוף: ויקרא יג כב

גילוי הש"ס

רש"י ד"ה חליצתה כשרה. ואי משוס חיסור הטמא. פי' ערפינ כ"ע ט"ז מדה"א ט"פ:

הגהות הב"ח

(א) גמי' והמוחלט מטוכו ומחוריו: (ב) שם אמתי' איתקש למת אלא שאני: (ג) רש"י ד"ה מטמא מטוכו. מ"ז גי' אחרת צרש"י מטמא מתוכו דבר שכוילו לתוכו אפילו לא נכנס דרך ביהא כיון הנכנס לבית המנוגע דרך אחוריו דקיל' בשבועות דאין זו ביהא אפי' נכנס כולו חוץ ממוטמו אבל אם נכנס כולו מיהא טמא דכתיב ולא יטמא כל אשר בבית וכ"ש אם נכנס דרך ביהא דהוי טמא משוס בא אל הבית והמוחלט מטמא אף מאחוריו במגע אם נגע בבית טמא עד כאן:

לעזי רש"י

שול"ח. סוליה.

מוסף רש"י

אלא טוב אמאי לא. אמאי מוחר ליה שלא לזכר עמו (דיר' ב"ג). בשעה שבא נחש על חזה. כשמתן לה ענה לאטול מן לעל גדול שאין יכול להלון קסגר לאו מנעל הוא הואיל

העך צה אליה, דכתיב (בראשית ג) הנחש השיאני, לשון נשואין (שבת קמח). ישראל שעמדו על הר סיני. ומתקו מכל מוס דכתיב (שה"ש ד) סוף יפה רעימי ומוס אין כך (ע"ז ב"ב). פרט לגדול. לעל גדול שאין יכול להלון צו (קדושין ד"ד). המסוליים. נפחת דמתיסם ואילן שאין לו עקב, שול"ח ג' (שם ד"ד). הקיטע. שנקטעה רגלו, יוצא בקב שלו. דלמנעל דדייה הוא, ר' יוסי אוסר. דלאו ככשתי הוא (שבת טו). ואינו שזה בכל (יבמות טח).